

[Vanggaard.]

støttes ikke med Statens Midler — saa maa Folk naturligvis privat have Lov til at male, som de har Lyst.

Det er dette Forhold, Statsstøtte til de mest forrykte Retninger i Kunsten, til Moderetninger, som ethvert normalt Menneske stødes af, som jeg her fra dette Sted har ønsket at anke over. Vi kan ikke kritikløst vedblive at yde Støtte paa tværs af vor egen sunde Fornuft og Dømmekraft til en Kunstretning, der oprører Folkets Følelse og naturlige Instinkt. Der er intet andet Omraade, hvor vi lader os skræmme af en saakaldt Sagkundskab, ja, tilmed en meget uenig Sagkundskab, til beskedent at putte vor egen sunde Dømmekraft i Lommen. Staten bør ikke vedblive med at støtte og opretholde de sygelige Fænomener, der væsentligt paa Basis netop af denne Støtte breder sig frodigt, skønt de ingen som helst Sangbund har i noget Lag af Folket.

Jeg vil slutte i den Konklusion, at Statens Støtte for Tiden, saaledes som Ledelsen er, virker hemmende i Stedet for fremmende paa dansk Kunst. Jeg vil særlig rette disse Bemærkninger til den højtærede Undervisningsminister og bede ham tænke over dette Forhold og se at faa det rettet. Men jeg vil endvidere for en Sikkerheds Skyld rette dem til dette høje Tings Finansudvalg. Der sidder dog i dette Finansudvalg nogle danske Bønder, og jeg vil tro, at de har en god Portion af den sunde Fornuft i Behold. Rigsdagen kan ikke gribe ind i Administrationen, men hvis vi trodses paa en Maade, som strider mod vore Følelser og vor Overbevisning, saa har Rigsdagen Magt til at indskrænke eller helt standse Bevillingerne, til der kommer en anden Anskuelse og en anden Ledelse.

Jeg vil slutte med nogle Bemærkninger til den højtærede Statsminister, idet jeg gerne vil udtale min Anerkendelse af den Maade, hvorpaa han i Aar har taget vore Forhold udadtil. Jeg var med paa Islandsrejsen og havde der Lejlighed til at følge hans Stilling i et Par vanskelige Situationer, som indtraadte. Jeg har endvidere med Interesse erfareet gennem Pressen hans Udtalelser paa Færøerne og ved anden Lejlighed om alt det, der angaar os deroppe.

Jeg har glædet mig over disse Udtalelser, for det var egentlig paa Tide, at vi fik en fælles Front i disse Spørgsmaal. Vi har under tidligere Regeringer set noget andet, og hvor meget vilde vi ikke have haft bevaret, hvor meget vilde vi ikke have naaet, hvis vi for henimod 20 Aar siden havde

haft en fælles Front paa det paagældende Omraade. Det vilde være ønskeligt, om vi nu kunde faa det. Der er jo desværre nok at være uenig om indadtil; vi behøver ikke ogsaa at være uenige udadtil og dele os paa det Omraade. Jeg vil haabe, at denne fælles Front ogsaa maa komme til at omfatte det, som Partierne staar sammen om i andre Lande, nemlig et virkeligt Forsvar for vort Land.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har Ordet for en kort Bemærkning.

Hartvig Frisch: Det ærede Medlem Hr. Vanggaard har i sine Bemærkninger om Kunsten fremsat en Kritik, som efter min Mening kommer 10 Aar for sent. Der kunde for en 10 Aar siden ofte have været Anledning til at fremsætte saadanne Bemærkninger. Forholdet er det, at det store Brud med Naturalismen, som foregik, og som fremkaldte det, vi nu kan tale om som den moderne Kunst, i sin første Fremtræden ofte antog Former, som for det, det ærede Medlem Hr. Vanggaard kalder den almindelige Dømmekraft, kunde se underlige ud. En anden Sag er, at det, som det ligger nu i Øjeblikket, slet ikke er Tiden til at tale paa den Maade, som det ærede Medlem Hr. Vanggaard gjorde nu. Det, vi staar overfor i Kunsten, er en stor international Bevægelse bort fra Naturalismen. Det ærede Medlem Hr. Vanggaard fremhæver det Billede, som vi har faaet herved i Rigsdagen, og som jeg ogsaa finder er et udmærket Billede; det er et ganske typisk Billede fra Naturalismens Tid, det har tilfredsstillet den Tids Mennesker som noget ypperligt og som noget, man kunde glæde sig over. Men man kan ikke paa Grundlag af det pludselig paa den Maade, som det ærede Medlem her gør, ligesom forlange, at vi her i Rigsdagen skal til at øve en Indflydelse paa, hvordan hele den store Retning, som vi kalder enten Ekspressionisme eller den moderne Malerkunst, skal lægge sine Motiver eller udføre sin Kunst. Vi staar her overfor nogle Retninger i Kunsten, som det er ganske upaakrævet og meningsløst at man her fra Rigsdagens Side skal øve nogen som helst Indflydelse, navnlig af økonomisk Art, paa og derved indvirke paa de unge danske Malere.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. P. Andersen har Ordet for en kort Bemærkning.